

Jus Canonicum In V. Libros Decretalium Distributum

novâ Methodo explicatum, Omnibus Capitulis Titulorum (qui in Antiquis, & novis Libris Decretalium continentur) promiscuè & confusè positis, in ordinem doctrinæ digestis. Adjunctis Aliis Quæstionibus Connexis, Quæ Ad Plenam Cujusque Tituli, Aut Materiæ Cognitionem, Et Expositionem Pertinent. ...

Respondens Libro Quinto Decretalium. In Quo De Judicio, Seu Ordine Judiciario criminali, nec non de criminibus Ecclesiasticis, & secularibus ... agitur ...

Pirhing, Ehrenreich

Dilingae, 1677

Titulus. III. De Simonia, & ne aliquid pro spiritualibus exigatur, vel promittatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98302](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98302)

§. III. An pendente inquisitione, ad denunciationem contra Superiorem, seu Prælatum à subditis factam, Superior procedere possit in causa illa contra subditos?

Sententiæ excommunicationum, suspensionum, vel interdicti latæ, post denunciationem per Abbatem denunciatum pro ipso in Monachos denunciantes, vel adherentes eisdem, relaxari, & spoliati, pendente lite, ab Abbate restitui, & Judices, sine strepitu Judicii, inquirere debent in personas, & observantias regulares, & corrigere ac reformare, tum Caput, tum membra, & relaxare juramenta de tacenda veritate: sed lite pendente, Monachi non eximuntur ab Abbatis obedientia, ita tamen ut lis non impediatur, & manifestentur Abbati denunciato dicta testium, n. 96. Declaratur, n. 97. & 98. Præterea si Prælatus denunciatur suspectus de dilapidatione bonorum Ecclesiæ, commissio facienda est super veritate inquirenda, & pendente negotio, ei interdicti debet potestas quocunque modo alienandi bona Ecclesiæ, n. 99. Declaratur, n. 100.

§. IV. Quomodo procedendum sit, quando crimen opponitur per modum exceptionis, & quomodo super crimine notorio?

ASSERTIO I. Denunciator criminis non se inscribit ad eandem penam, si non probaverit, quia denunciatio non fit ad penam, sicut accusatio. Si verò excipiendi obijciatur crimen, distinguendum est, quare opponatur, & quando; si enim obijciatur, ut ab accusatione, vel testimonio aliquis repellatur, non est necessaria inscriptio: sed cum excipitur, ut quis ab officio, vel beneficio excludatur, si ante confirmationem obijciatur, non cogitur se inscribere. Si verò post confirmationem opponitur, quia etiam ab obinendo repellit, & privat obento, secundum arbitrium Judicis, est puniendus, si defecerit in probatione: quando verò agitur de crimine per modum exceptionis, potest intervenire Procurator, n. 101. Declaratur, n. 102. & seq. Aff. 2. In notoriis criminibus, quando & crimen est notorium, & malefactor, non est necessarium, ut servetur ordo juris, neque accusator requiritur, n. 104. Alius modus procedendi criminaliter est, si reus in flagranti delicto sit deprehensus, n. 105.

SERIES CAPITVLORVM.

IN ANTIQVIS.

c. 1. n. 5.	c. 16. in princ. num. 93. §.
c. 2. n. 91. & seq.	Cum autem, n. 101. &
c. 3. n. 13.	duobus seqq.
c. 4. n. 41.	c. 17. num. 65. & duobus
c. 5. n. 16.	seqq.
c. 6. n. 24. & tribus seqq.	c. 18. n. 68. & seq.
c. 7. n. 7.	c. 19. n. 70. & seq.
c. 8. n. 39. & seq.	c. 20. n. 94. & seq.
c. 9. n. 104.	c. 21. in princ. num. 79.
c. 10. n. 8.	& seq. §. Terria. n. 81.
c. 11. n. 10. & duobus seqq.	& seq. §. Quasivisti.
c. 12. n. 37. & seq.	n. 83. & seq.
c. 13. n. 9.	c. 22. n. 72. & seq.
c. 14. n. 21. & seq.	c. 23. n. 44. & seq.
c. 15. num. 30. & duobus	c. 24. n. 55. & pluribus
seqq.	seqq.

c. 25. n. 52. & seq.

c. 26. n. 96. & seq.

c. 27. & ult. num. 99. &

seq.

IN SEXTO.

c. 1. n. 85.

c. 2. num. 62. & duobus

seqq.

TITVLVS II.

DE CALUMNIATORIBUS.

§. I. Quis dicatur Calumniator, & quid sit calumniari, & quali penâ sit afficiendus?

ASSERTIO I. Accusatores, & denunciatores tribus modis delinquant: vel enim calumniantur, vel prævaricantur, vel tergiversantur. Calumniari est falsa crimina intendere in iudicio. Est autem calumnia duplex, vera, si quis falsum crimen scienter alii obijciat, vel præsumpta, si quis crimen obiectum non probat, n. 1. Prævaricari est, vera crimina abscondere. Tergiversari est omnino ab accusatione desistere, n. 1. Aff. 2. Calumniator, qui scienter alium accusavit, puniatur, penâ arbitrariâ, quamvis olim penâ talionis, n. 2. Subdiaconus, qui per calumniam accusat Diaconum, privandus est officio Subdiaconatus, & verberandus, ac in exilium mittendus, quia quando non potest imponi pena ordinaria, debet illa commutari in aliam, ad arbitrium Judicis. Verum pena publicæ verberationis in Clericis hodie non usurpatur, n. 3. & 4.

§. II. An, & ob quas causas, excusetur Calumniator à calumnia, ejusque penâ, & an etiam denunciator puniatur tanquam calumniator, si in probatione criminis deficiat?

ASSERT. I. Etiam in causis criminalibus accusator excusatur à calumnia, si errore probabili ductus accusavit, et si in probatione criminis defecit, n. 5. Quenam in specie sint hujusmodi causæ excusantes, n. eod. Quæ tamen solum excusant in dubio, n. eod. Aff. 2. Denunciatores publici non tenentur probare crimina, quæ denunciant, privati verò tenentur, num. 6. Qui denunciat crimen, si in probatione deficiat, etiam de Jure Canonico puniendus est penâ extraordinariâ, & ad arbitrium Judicis, num. 7. & 8.

IN ANTIQVIS.

c. 1. n. 3. & seq.

c. 2. n. 7. & seq.

TITVLVS III.

DE SIMONIA, ET NE ALIQUID PRO spiritualibus exigatur, vel promittatur.

SECTIO I. De Simonia in genere, ejusque divisione.

§. I. Quid sit Simonia?

Simoniam est studiosa voluntas emendi, aut vendendi aliquid spirituale, vel spirituali annexum. Declaratur, n. 1. & 2. Simonia est species quædam sacrilegii adversus virtutem Religionis, & alias etiam speciales deformitates in se continet, & est ex genere suo peccatum mortale, nec potest ob parvitatem materiæ fieri veniale, n. 3. Est etiam interdum contra iusticiam, n. 4.

§. II. Quotuplex sit Simonia?

Simoniam aliam est, quæ Jure naturali ac Divino est prohibita, & quæ repugnat: aliam, quæ solum Jure humano, & Ecclesiastico, n. 5. Simoniam solo Jure Ecclesiastico prohibita, non est verè ac propriè dicta

Yyy 3

Simonia

tura, Chrismatis, & Olei benedictione pretium non potest exigi, absque Simonia; nec exulat consuetudo contraria, n. 32. Secundò Simoniacum est exigere pretium pro Prælati, vel aliis personis Ecclesiasticis ponendis in Sede Ecclesiastica, vel Sacerdotibus instituendis in Ecclesiis, aut pro sepeliendis mortuis, benedicendis nuptiis, vel pro conferendis Sacramentis, aut collatis, n. 33. Tertiò pro Ecclesiarum consecratione nihil est exigendum, præter procuratorem, n. 34. Quartò prohibitum est, ne pro Chrismate aut oleo consecrato ab Ecclesiis pecunia exigatur, sive ea Cathedratica, sive Paschalis præstatio, sive Episcopalis consuetudo vocetur, n. 35. Non tantum autem prohibetur pecunia exigi pro Chrismate, seu Sacramento Confirmationis, sed etiam pro ipso balsamo, & oleo consecrato, n. 36. Similiter Simonia est accipere, vel exigere pecuniam pro Chrismate, licet anticipetur solutio, & mutetur illius nomen, vocando eam Paschalem, & non Chrismalem, non obstante contraria consuetudine, n. 37. Item pro investitura Ecclesiarum non debet pecunia, vel aliud quid temporale exigi, vel accipi, & Archiepiscopus talem pravam consuetudinem tollere debet, n. 38. Quintò pro officio, seu ministerio Ecclesiastico exercendo, vel pro Vicariis assignandis, vel pro Chrismate pecunia exigi non potest, n. 39. Sextò Capellanus, seu Parochus pro benedictionibus nubentium, & exequiis mortuorum, nihil potest accipere, & acceptum restituere debet, c. *Suam*, 29. h. t. Idque declaratur, n. 40. Septimò, denique Simoniacum est pro consecrationibus Episcoporum, & benedictionibus Abbatum, & Ordinationibus Clericorum aliquid temporale, ante vel ex post facto dare, vel accipere, non obstante contraria consuetudine, c. *Sicut*, 39. h. t. n. 41.

§. V. An exigere aliquid temporale pro re spirituali, ratione consuetudinis, excusari possit à vitio Simonia?

De hac questione agitur in c. *Ad Apostolicam*, 41. h. t. Ubi decernitur Ecclesiastica Sacramenta esse liberè conferenda, & pravas exactiones, ut pro exequiis, & benedictionibus nubentium, & similibus, non esse faciendas. Episcopi debent laicos cogere ad laudabilem consuetudinem erga S. Ecclesiam piâ fidelium devotione introductam servandam, n. 42. An, & quâ ratione populus cogi possit, saltem Officio Judicis, ad servandam honestam ac piâ consuetudinem, ut aliquid detur pro sepulturis, exequiis mortuorum, & similibus, n. 43. Per diuturnam consuetudinem dandi aliquid Clericis pro spiritualibus ministeriis, ad quæ ex officio sunt obligati, acquiritur Ecclesiis, vel ipsis Clericis jus ad similes oblationes faciendas, per modum cujusdam præscriptionis, & consequenter Parochiani manent obligati ad illas præstandas, non ex voto populi, seu voluntate obligandi se ad illas, sed ex vi Juris acquisiti Ecclesiæ, ad quod non est necessarius consensus Parochianorum, idque declaratur, n. 44. Ad inducendam hujusmodi consuetudinem, & obligationem sufficit tempus X. annorum, etiam Jure Canonico, & est observanda, etiam si Clerici sint divites: & quæ recipi possunt ex laudabili consuetudine pro administrandis spiritualibus, peti non possunt, antequam administrantur, n. 45.

SECTIO III. De Simonia, quæ committitur in actibus jurisdictionis Ecclesiasticæ, & in ingressu, sive admissione ad Religionem?

§. I. An actus pertinentes ad jurisdictionem spirituales fori interni, vel externi sint materia Simonia?

ASSERTIO I. Simonia est dare, vel accipere pretium, vel aliud quid temporale, pro omni actu jurisdictionis fori interni conscientie, seu pertinentis ad curam animarum, ut pro Confessione audienda, vel absolutione conferenda, vel pro levi imponenda poenitentia, vel illa augenda, n. 46. Secundò committitur Simonia, si delegetur potestas absolvendi, ut si Parochus committat alteri Sacerdoti pro pretio, ut vice suâ audiat Confessiones suorum subditorum. Tertiò, si pro pretio committatur potestas absolvendi à censuris. Quartò, si pro concessione Indulgentiarum detur, vel recipiatur pecunia &c., n. 47. Ass. 2. Simonia est contra Jus naturale ac divinum vendere, & emere actus, quibus jurisdictio spiritualis fori externi ordinaria, vel delegata confertur, n. 48. Ass. 3. Simonia est pro omni actu jurisdictionis voluntariæ pretium dare, vel accipere, veluti pro dispensatione in voto, juramento, & impedimento matrimonii, irregularitate, vel lege aut præcepto Ecclesiastico. Est tamen licitum in hujusmodi dispensationibus aliquid exigere, non ut pretium dispensationis, sed per modum mulctæ, per quam compensatur recessus à lege communi ad causam piâ applicandam, quod maxime locum habet in dispensatione votorum: vel in poenâ alicujus prioris delicti: vel etiam per modum stipendii, seu subsidii sustentationis. Idque magis fieri potest ac solet in dispensationibus, quàm in aliis gratis, quia dispensationes sunt odiosæ, quippe derogantes Juri communi: & decet, ut ex onerosæ reddantur, ne si facilè impetrari possint, & absque sumptibus, eæ importunè petantur, n. 49. Ass. 4. Simonia quoque committitur, si pretium detur, vel accipiatur pro actibus Ecclesiasticæ jurisdictionis contentiosæ, cujusmodi sunt omnes actus Judicii Ecclesiastici usque ad prolationem sententiæ. Talis autem est etiam ligare censuram, vel ab ea absolvere, si pretio id fiat: speciatim pretium exigere, vel accipere pro absolutione ab excommunicatione, n. 50. Non autem committitur Simonia, si pecunia detur ad redimendam vexationem, ut quis absolutionem ab excommunicatione, vel aliis censuris obtineat, n. 51. Ass. 5. Simonia quoque committitur, & quidem contra Jus Divinum, si quid temporale detur, vel exigatur, & accipiatur pro actibus jurisdictionis Ecclesiasticæ, voluntariæ, vel contentiosæ, qui proximè versantur circa materiam temporalem, & politicam, ut si Judex Ecclesiasticus cognoscat causas civiles, seu sæculares inter Clericos de bonis temporalibus ac profanis, vel de criminibus communibus Clericis, & laicis: quod etiam pertinet legitimatio facta ad profanos honores, & bona temporalia, num. 52. Aliud est de actibus, qui procedunt à propria jurisdictione temporali, qualem habent plerique Episcopi in Germania: nam pro illis exigere, & accipere pretium non est Simonia, cit.

num. 52.

§. II. An

§. II. *An sit Simonia pretium, vel aliud temporale quid dare, vel accipere pro omissione actus jurisdictionis Ecclesiasticae, vel alterius actus spiritualis?*

ASSERTIO I. Non est Simonia, dare alicui pecuniam, ut abstineat ab actu spirituali, quem aliis injustè, sacrilegè, vel simoniacè facturus esset, n. 53. *Affert. 2.* Tunc Simonia committitur propter omissionem spiritualis jurisdictionis, quando negatio alicujus actus spiritualis procedit à potestate Ecclesiastica, ita ut actum aliquem exercere sit moraliter hominem auctoritative ligare, vel detinere: & talis ommissio censetur moraliter provenire à dicta jurisdictione. Ut si quis post auditam alicujus Confessionem, denegat ipsi absolutionem, propter datam à tertio pecuniam, n. 54. Nomine autem actus comprehenditur hic etiam carentia, sive negatio actus, & ommissio rei debitæ æquiparatur commissioni, quod non fit sine actu aliquo positivo, quo Judex Ecclesiasticus declarat se nolle hunc absolvere, n. 55. *Aff. 3.* Si ommissio actus spiritualis non sit ommissio spiritualis jurisdictionis, sed alterius actus spiritualis, quamvis aliàs ex officio debiti, sed nullum effectum moraliter post se relinquens, tunc non est Simonia pro tali omissione aliquid dare, vel accipere, nisi intuitu alicujus spiritualis boni vendatur, vel majore pretio aestimetur. Ut si Sacerdos pecuniam accipiat, ut Missam non dicat, ad quam ex officio teneretur, vel ut subditi Confessionem non audiat, n. 56. Porro prohibitum est Presbyteris, ne aliquid temporale accipiant propter celandum peccatorem publicum Episcopo, vel Ministris ejus, tanquam contrarium bonis moribus, & officio Clericorum; non autem tanquam Religioni contrarium, & ut simoniacum, quia ad essentiam Simoniae requiritur, ut ab una parte pretium, sive aliquid temporale detur, vel promittatur, & ab altera aliquid spirituale detur, vel accipiat: at verò si quis pretium recipiat, ut non denunciaret publicum peccatorem Episcopo, vel ut non corrigat, nihil spirituale dat, sed tantum omittit facere, quod deberet, quia ad Presbyterum, seu Parochum pertinet delicta subditorum corrigere, vel ad Episcopum corrigenda deferre; non autem Simoniam committit, ut patet ex c. *Nemo*, l. 4, h. r. in priore ejus parte, ubi nulla de Simonia fit mentio. Si verò Parochus aliquid temporale accipiat, ut peccatum alterius celet, vel non denunciaret Episcopo, vel Prælatus ut subditi non corrigat: ut si Parochus pecuniam accipiat, ne denunciaret Parochianum non suscipientem Eucharistiam in Paschate, Simoniam committit, de quo agitur in posteriore parte dicti cap. *Nemo*, n. 57.

§. III. *Utrum dare, vel accipere aliquid temporale pro ingressu, sive admissione in Religionem sit Simonia?*

ASSERTIO I. Dare, vel accipere aliquid tanquam pretium pro ingressu Religionis, secundum se, & ex vi Juris Divini simoniacum est, sive aliquid temporale accipiat pro ipsa professione, sive solum pro ingressu ad probationem, & suscipiendum habitum Religionis, n. 58. *Affert. 2.* Pro sustentatione personæ ingredientis Religionem, vel etiam in ea proficentis aliquid temporale exigere, vel accipere, non est ex natura rei simoniacum, nec illicitum, si Monasterium sit inops, & Regula Ordinis id

permittat. Si verò Monasterium sit divitibus, esse Simonia prohibita jure Ecclesiastico, contra consuetudinem non debeat tanquam contra reprobari, n. 59. Licet autem non necesse sit spontè oblatum pro necessaria sustentatione ingredientis Religionem accipere, sed etiam de eo pater si Monasterium sit inops, n. 60. Prohibetur tamen Prælato Ordinum, vel Capitula, in Conventibus aut singulares personarum, sive mares, sive mulieres, volentibus ingredi Religionem, live ante, live post, directè, vel indirectè, pastus, jocalis, pecuniarum, vel alias res ad usum Ecclesiasticum, vel quoniam communes, h. r. Excipitur, nisi ipsa personæ ingredientes purè, spontè ac libere, & omni pacto carentes, liquid dederint, vel obtulerint: ubi tamen non prohibetur titulo sustentationis, etiam interveniente pactione, aliquid exigere, vel accipere, si non ad paupertatem, & indigentiam, ex parte Monasterii, sed idque confirmatur etiam ex Concilio Tridentino, sess. 25, c. 16, de Regular. Prohibetur etiam accipere personam ingredientem aliquid accipere in Monasterio, ut ingrediatur, n. 61.

§. IV. *De alijs modis, quibus committitur Simonia in ingressu Religionis, episcopi par.*
In primis si Abbas & Conventus pro pecunia accipiant Monachum, ex pacto, ad officium huiusmodi sunt suspendendi, & pecunia restituenda eis huiusmodi ita ingressus cum habitu ad aliud Monasterium ire debet, n. 62, idque declaratur, n. 63. Secundo si Monachi scienter per Simoniam sunt ingressi Monasterium, debent illud dimittere, & ad restitutionem, vel alia Monasteria strictione, ad agendam poenitentiam. Si verò ipsis ignorantibus data sit pecunia, cogendi sunt renunciare eidem loco, & illa reducendi sunt ad eundem locum, si ibi scandalum manere possint, vel collocandi sunt in ejusdem Ordinis loco, in quo serviant DEO, & Regularibus, 25, h. r., n. 64. declaratur, n. 65. Tercio, quando contra plures simoniacè per pretium Monasterijs receptos, accusatio fuerit Canonice stituta, probato juridicè crimine, tam dantes, quam accipientes, canonica pena mulcendant. Si vero solum inquisitionem de crimine constitit, debent: sed Superioribus & Officialibus, qui simoniacè illos receperunt, competens poenitentia imponenda, & dum illam faciunt, suspendendi ab executione Ordinum, c. *Dilectus*, 30, h. r., declaratur, n. 67. Quarto, si Moniales, vel Monachi per pretium in Monasterijs sint recepti, poenitentiam, tam recepti, quam recipientes in Monasterio sunt eiijcendi, & in archibus Monasteriorum perpetuam poenitentiam, sine spe restitutionis agendam, detrudendi. Quod si forte alibi commode locari non possint, dispensativè de novo in aliis Monasterijs recipiantur, Diocesani vero per Diocesces, singulis annis hoc publicari faciant, Quoniam 40, h. r., n. 68. declaratur, n. 69. Quinto, qui dant, vel accipiunt aliquid, ob ingressum in Religionem, si sint personæ singulares, excommunicantur: si verò Capitulum, vel Conventus fuerit, suspensioni est ipso facto subjectus, à qua absolvi non possunt, nisi à Papa, alijs juris potestatis in suo robore

manentibus, *Extra vag. 1. Inter Communes. §. Nosignitur. n. 70.* Si aliquid merè spontè detur, & accipiat in ingressu Religionis, sine pacto, nulla incurritur censura: neque si quid detur, vel accipiat in sustentationem ejus, qui ingreditur, quia Monasterium non habet sufficientes redditus ad illum alendam, ceteri pactum intercedat, est Simonia saltem Juris Divini, quamvis sit Simonia contra Jus Ecclesiasticum, *n. 71.* Potest tamen Simonia committi, si quis pretio recipiat ad habitum Religionis, sed pœnz Juris non incurritur, nisi professio fuerit secreta, *cit. n. 71.* Neque prædictæ censuræ excommunicationis, & suspensionis habent locum in dote, quæ datur Monasterijs fœminarum, sed in Religionibus virorum rarò Simonia committitur, *cit. n. 71. in fine.*

SECTIO IV. De Simonia, quæ committitur in Beneficiis Ecclesiasticis, & circa Officia Ecclesie temporalia.

§. I. Vtrum Simonia, quæ committitur in venditione Beneficiorum Ecclesiasticorum, sit contra Jus Divinum: an verò solum contra Jus positivum, seu Ecclesiasticum?

Quatuor regulæ traduntur circa venditionem rerum, quæ sunt annexæ rebus spiritualibus, antecederet, concomitanter, vel consequenter, *n. 72.* Beneficium quoad ipsum jus exercendi Ministeria spiritualia, seu Officia Ecclesiastica Jure Divino vendi non potest, *n. 73.* Sed neque beneficium, quatenus est jus percipiendi redditus Ecclesiasticos, qui titulo spirituali sunt annexi, sine vitio Simonie vendi potest, *n. eod.* An accipere pecuniam pro collatione Beneficii, quatenus præcisè est jus percipiendi redditus temporales, annexum tamen spirituali juri, sive titulo beneficii, qui consistit in officio, seu potestate exercendi spiritualem aliquam functionem, sit Simonia prohibita Jure Divino, an verò solum Jure Ecclesiastico? Triplex est sententia. Prima affirmat esse contra Jus Divinum. Secunda, esse tantum Simoniam contra Jus Ecclesiasticum: Tertia vendere beneficium curatum, esse Simoniam contra Jus Divinum, non verò simplex, *n. 74.* Sed verius est, esse Simoniam contra Jus Divinum, & naturale, idque probatur, *n. 75.* Item prohibitum est vendere Prioratus & Capellas Monachorum aut Clericorum, & ne pro Prælatu instituendis pretium exigatur, & tam dans, quam accipiens est Simoniacus, *c. Non satis. 8. h. t.* Et damnatur consuetudo hujusmodi in *c. Cum in Ecclesia. 9. eod. n. 76.* ubi etiam ratio redditur. Solvuntur duæ objectiones, *n. 77.* Excipi debet, nisi jus percipiendi Ecclesiasticos redditus temporales auctoritate Summi Pontificis separatim fuerit à spirituali titulo beneficii, sive jure officij spiritualis; tunc enim extinguatur titulus spiritualis officij, & vendi potest beneficium, quia nihil spirituale venditur, sed merè temporale, *n. 78.*

§. II. Quibus modis committitur Simonia in collatione beneficiorum, & electione ad Prælaturas, & alia beneficia Ecclesiastica?

ASSERTIO I. Committitur Simonia primò, si collator pecuniam, vel aliud quid temporale exigat pro ipsa collatione beneficii. Secundò, si aliquid temporale exigat pro inductione, seu immisionem

in possessionem beneficii collati: multò magis prohibetur est tanquam simoniacum, aliquid exigere pro ipsa institutione Rectoris, vel alterius Clerici in beneficio, vel pro consensu præstando in ejus institutionem, & si quid acceptum est, in duplum restitui debet, *c. Audivimus. 41. h. t. num. 79.* declaratur, *num. 80.* Præterea in *c. Ne DEI. 43. h. t.* specialiter præcipitur ab Abbatibus Cisterciensibus, ut solemniter non installentur, sed satis est, ut profiteantur sub forma profitendi consueta, *num. 81.* Tertiò committitur Simonia, si homagium præstetur pro beneficio obtinendo, *c. Ex diligenti. 17. h. t. n. 82.* declaratur, *n. 83.* Cur homagium non possit præstari pro spiritualibus, possit autem juramentum fidelitatis, *n. eod.* Quando homagium præstitum pro beneficio Ecclesiastico non egeat absolutione, *n. 84.* Quartò committitur Simonia, si pro temporali obsequio promittatur beneficium Ecclesiasticum, *c. Cum essent. 12. h. t. n. 85.* An possit quis servire Episcopo, spe consequendi ab ipso beneficium, absque Simonia, & an etiam, si Episcopus promittat alicui certum stipendium solum ad tempus, donec beneficium ipsi contulerit, sit Simonia? *n. 86.* Assert. 2. Similiter committitur Simonia in electionibus ad Prælaturas, vel alia beneficia Ecclesiastica in casibus expressis? *n. 87.*

§. III. Quomodo Simonia committatur in receptione Canonicorum?

Simonia est alicui Ecclesie dare, vel offerre bona sua, cum pacto, vel conditione ut recipiatur in Canonicum, & illa bona habeat pro præbenda: scilicet est, si simpliciter roget, ut admittatur in Canonicum, *c. Tua nos. 34. h. t. n. 88.* Quod si quis bona principaliter dat Ecclesie, eo animo, ut Canonicus fiat, aliàs non daturus, sine omni tamen pacto: & vicissim Canonici cum hac intentione admittant, sine ullo pacto, committitur Simonia mentalis, quæ non obligat ad restitutionem, *n. 89.* Recepto in Canonicum assignari debet præbenda, & redditus Canonici, non obstante consuetudine de parando prius prandio, *c. Iacobus. 44. h. t. n. 90.* Quæ requirantur, ut licitè possit aliquid temporale etiam modicum, v. g. prandium à Canonici pro illorum receptione exigi & recipi, *n. 91.* Si tamen spontè, ac liberaliter aliquid temporale detur, sine pacto, non potest damari talis consuetudo, *n. eod.*

§. IV. An electio, præsentatio, confirmatio, collatio, vel alia provisio beneficii simoniaca sit ipso jure irrita?

ASSERTIO I. Electio, vel collatio beneficii per Simoniam facta non est irrita jure naturali, sed valida, *n. 92.* Assert. 2. Electio, collatio, præsentatio, confirmatio, vel quævis alia provisio, seu promotio ad dignitatem, Officium Ecclesiasticum, aut quodvis beneficium simoniacè facta, sive Simonia commissæ sit ab ipso electo, aut proviso, sive ab alio, ipso sciente, & non contradicente, jure Ecclesiastico est irrita, *n. 93.* Quare si quis electioni contradicat, & amici electi, eo consensu, & volente, pecuniam dederint contradicenti, & sic cessante contradictione, is eligitur, ac administrat, Simoniam committit, & tenetur statim administrationem relinquere, *c.*

Z z z

Mathans.

Matthæus. 23. h. t. cit. n. 93. idque declaratur, n. 94. Assert. 3. Electio, collatio, vel quavis alia provisio beneficii simoniaca irrita est, quamvis ignorante electo, vel proviso, facta sit, c. Insinuatio. 26. h. t. Nam si quis Canonicatui renunciaret, eod quod per Simoniam ad illum ignoranter assumptus fuit, & postea de novo ex compassione ad eundem eligatur, obtinebit ultimum locum in Choro, & ipse nihil poterit prætere, vel sibi vindicare, ratione primæ electionis, n. 95. declaratur, n. 96. Qui consecutus est beneficium per Simoniam ab alio commissam, ipso ignorante, non potest illud, bonâ conscientia, retinere, sed debet illud resignare, cit. n. 96. Præterea electio, vel collatio simoniaca est ipso jure irrita, etiam si facta sit, electo, vel instituto inculpabiliter ignorante, c. Nobis. 27. h. t. ubi dicitur, quod electio simoniaca alicujus ab alijs, ipso inscio, facta sit reprobata, nisi constet, quod ille malitiosè commiserit Simoniam in fraudem eligendi: ubi etiam additur, quod cum tali simoniacè electo Episcopus dispensare non potest, n. 97. quomodo intelligendum sit, electionem simoniacam esse penitus reprobendam, n. 98. Denique electio, vel provisio simoniacè facta, etiam ignorante electo, vel proviso, est irrita. Extravag. 2. §. Per electiones. h. t. Inter Communes, n. 99. Idque extenditur primò, quod talis electio, vel promotio ad Ecclesiasticum beneficium per Simoniam facta, quamvis ignorante electo, sit irrita, ut ad idem officium obtinendum, durante illâ vacatione, sit inhabilis. Secundò, quod sit nulla, siue Simonia fuerit manifesta, siue occulta, cit. Extrav. 2. in princ. Tertiò, etiam si pecunia promittatur, vel detur, siue omnibus electoribus, vel collatoribus, siue etiam tantum, cæteris ignorantibus, cit. c. Nobis. 27. h. t. n. 100. Quartò, electio, vel collatio beneficii simoniacè facta est irrita ipso jure, siue Simonia fuerit, realis, siue conventionalis tantum, cit. num. 100. Quamvis contrarium, quod, ut collatio beneficii ipso jure sit nulla, necessariò requiratur, & traditio beneficii, & datio pecuniæ, vel alterius rei temporalis pro spirituali, sit probabile, & in praxi tutum, cit. n. 100. Quintò, acquisitio beneficii est ipso jure irrita, siue commissâ sit Simonia contra Jus Divinum, siue contra Ecclesiasticum tantum, etsi oppositum etiam sit probabile, cit. n. 100. Sextò, irritantur etiam omnia beneficia Ecclesiastica majora, & minora, seu simplicia per Simoniam acquisita, n. 101. §. V. Quando electio, vel collatio beneficii simoniacè facta, ignorante electo, vel proviso ipso jure sit irrita?

Electio, vel collatio beneficii simoniacè facta, etiam ignorante electo, vel proviso, ipso jure est irrita, exceptis duobus casibus. Prima exceptio est, si inscio electo, vel proviso, ab alio promissa est, vel data in fraudem eligendi, vel providendi, ut ejus electio, vel collatio ei facta cassaretur, c. Nobis. 27. h. t. Altera exceptio est, si electus, vel provisos contradicat promissioni simoniacæ ab alijs factæ; tunc enim valida est electio, vel collatio, etsi pecunia promissa, vel etiam data sit, c. Sicut. 33. h. t. ubi habetur, quod omnes etiam parvuli, qui nescientes per pecuniam aliorum sunt adepti Ecclesias, illas tenentur dimittere, nisi prohibeant, ne detur pecunia, & in eadem voluntate perseverent, nec deinde consenti-

ant, solvendo promissam pecuniam, vel totam solutam, ideòque nihil debet ipse electo, vel proviso imputari, & ad penam impositam, vel sit præbere consensum, & aliud expresse prædicare, vel recipere penam, & nunc puniendi sunt, si eorum excellentiam manifeste quia alioquin Ecclesia non judicat de rebus, n. 102. declaratur, n. 103. Spectato jure canonico valida est electio S. Pontificis etiam simoniacè facta, num. 104.

§. VI. An, & quatenus licitum sit, vel acceptum, vel non sit licitum?

Tres hac de re traduntur regulæ, seu conclusiones. Prima est, post jus acquisitionis in beneficio electionem, collationem, vel provisionem, non est Simonia pecuniæ, vel aliâ re pretio æstimata, vel mere vexationem, quæ ad jus in beneficio electionem injustè inferitur, n. 105. c. Dilectus. 23. h. t. ubi habetur, quod si quis det Prælato, vel Superiori pecuniam, ne ipsum de facto molestetur in possessione contra pactum illum molestetur, debet restituere pecuniam, n. 106. Respondetur ad duas objectiones, n. 107. Tres sunt conditiones, quæ requiruntur, ut redemptio vexationis illatz in beneficio electionem sit licita, expressa, n. 108. Secunda requiritur, ut jure nondum acquisito, sed primò acquisitionis, non licet, absque Simonia, oblatâ pecuniâ, restituere vexationem, etiam injustam ad eo, qui non potest obesse, sed etiam prodesse potest, id est, ut non spectat potestas dandi illud spirituale, quod expellendum est, n. 109, ubi id declaratur. Tertia requiritur, ut non sit Simonia, vexationem injustam pecuniâ redimere, etiam antequam jus acquisitionis ei in beneficio, si is, cui datum est pretium, obesse tamen possit, sed non prodesse, seu nihil conferre possit, beneficium obtinendum, n. 110. ubi id exemplis declaratur. Dubium est, an si quis post consecrationem, vel collationem factam, adeoque post acquisitionem plenum jus in beneficio, quoad propriam, injustè impediatur ab acquirenda possessione, possit redimere pecuniâ hujusmodi vexationem, etiam eo, qui potest prodesse, siue in possessionem immo- re? probabilius affirmatur, n. 111. Idque patet in provisionibus beneficiorum, non autem in actibus non beneficialibus, seu merè spiritualibus, ut in Sacramentis, vel in absolutione à censuris, quibus non est prohibitum vexationem pecuniâ redimere, cit. n. 111. in fine.

§. VII. De Simonia confidentiali, seu quæ committitur in resignationibus, & provisionibus beneficii, spe, & confidentiali factis.

Quæritur primò, Quæ sit, & dicatur Simonia confidentialis? Respi. est certa species Simonie, & alijs distincta, & à jure positivo damnata, & prohibita, quæ cum committitur, cum quis alium probat, rat beneficium conferendo, vel aliter provisionem cum pacto, ut illud idem beneficium, post tempus elapsum, alteri conferat, vel resignet, n. 112. Idem Simonia habet locum in omnibus beneficiis, seu vel simplicibus, secularibus, vel Regularibus, vel in renunciationibus, & alijs quibuscunque provisionibus beneficiorum, non autem in penhombus, vel in permutationibus beneficiorum, ut probabile est.

est, sed communis solum Simonia, num. 113. Quale pretium in hac Simonia intervenire potest, num. eod. Quær. 2. Quibus modis committatur Simonia confidentia? Resp. tribus, per accessum, regressum, vel ingressum, n. 114. ubi id declaratur. Quær. 3. Quæ pœnæ decretæ sint in Simoniacos confidentiales? Quatuor enumerantur, num. 115. An ad has pœnas incurrendas necessarium sit, ut Simonia confidentialis sit opere ex utraque parte completa, cit. num. 115. in fine.

§. VIII. De Simonia, quæ committitur in pensionibus solvendis ex bonis Ecclesiasticis.

Quær. 1. An sit Simonia emere, vel redimere pensionem Ecclesiasticam, hoc est, jus percipiendi partem fructuum ex alieno beneficio? Resp. pensiones merè temporales, quæ etiam laicis pro ministerio temporali, vel ob aliam justam causam solvuntur ex Ecclesiasticis redditibus, sine titulo spirituali, absque Simonia vendi possunt; & redimi, n. 116. Resp. 2. pensiones spirituales, quæ dantur in titulum beneficii, sive ad juvandum Parochum in officio suo, sive ad serviendum in Choro, vel Officiis Divinis, vel quæ loco beneficii ad spirituale Ministerium exercendum dantur, v.g. Coadjutori, vel Vicario Episcopi, vel Concionatori, sunt propria materia Simonie, quia sunt propriè dicta beneficia fundata in spirituali titulo, & quæ perpetuo, nec possunt pretio vendi, vel redimi, absque Simonia, n. 117. Resp. 3. pensiones mixtæ, quæ dantur Clericis, ratione Clericalis status, non tamen ob spirituale ministerium, sed ob aliam causam, v.g. Parocho seni, vel pauperi Clerico ad ejus sustentationem, vel ob resignationem beneficii in favorem alterius factam, etiam ex natura rei, & jure communi antiquo licet vendi possint, & emi, sine Simonia: non tamen juxta Stylum Curie Romanæ, quæ hujusmodi venditiones tanquam simoniacas damnat, n. 118. Quær. 2. Utrum sine Simonia pensio imposita beneficio, anticipatâ solutione redimi possit? Resp. si ex pacto imponatur v.g. Vicario perpetuo obligatio pensionem illam annuam pecuniâ redimendi, Simonia committitur: sed si Vicarius liberè ac spontè redimat pensionem, ita ut vi pacti optio ei detur pensionem illam, vel singulis annis solvendi, vel statim redimendi; tunc enim nulla Simonia committitur, n. 119.

§. IX. De Simonia, quæ committitur circa Officia Ecclesiæ temporalia.

Quær. 1. An officia Ecclesiæ temporalia, ut officium Procuratoris, vel Advocati, pro pecunia vendere sit Simoniacum? Resp. Non est contra Jus naturale ac Divinum, sicut nec Officium Sacristæ aut Custodis, n. 120. Est tamen venditio horum officiorum tanquam simoniaca prohibita jure Canonico, juxta c. Consultare. 38. h. t. Ubi generaliter prohibetur, ne administratio rerum Ecclesiasticarum per pecuniam obtineatur, & vendi prohibentur multa Officia Ecclesiastica etiam temporalia: dummodo soleant exerceri per Clericos, non per laicos, n. 121. Quær. 2. An etiam sit Simonia prohibita jure Ecclesiastico, vendere functiones hujusmodi officiorum temporalium? Resp. Negativè, cum sint merè temporales, n. 122.

SECTIO V. De pretio Simoniaco, ejusque divisione.

Tomus V.

§. I. An pretium Simoniacum necessario debeat esse temporale quid, non spirituale, & quando temporale, quod datur, habeat rationem pretii, respectu rei spiritualis, quæ vicissim datur?

ASSERTIO I. Pretium Simonie, spectato jure naturali ac Divino, necessario debet esse aliquid temporale, nec sufficit spirituale, n. 123. Unde permutare rem spiritualement cum altera merè spirituali, ut SS. Reliquias cum aliis Reliquiis, jus Patronatus cum alio simili jure, non est Simonia, spectato jure Divino; sicut etiam permutare spirituale pro alia re spirituali non est Simonia, nec prohibitum, extra materiam beneficiorum, n. 124. Aff. 2. Quando res temporalis, & pretio æstimabilis gratis datur ei, qui spirituale donum, vel officium præstat, non potest habere locum Simonia, saltem spectato jure naturali ac Divino, num. 125. Aff. 3. Non est Simonia pro spiritualibus ministeriis dare, vel accipere temporalia, etiam ex obligatione, si non ut pretium, seu in commutationem rei, sed per modum stipendii, ac necessaria sustentationis dentur, vel accipiantur, n. 126. Sed neque exigere, vel accipere stipendium sustentationis, interveniente pacto, est Simonia, quia ex iustitia debetur ministrantibus spiritualia, n. 127. Possunt etiam Sacerdotes, & Clerici ministrantes spiritualia exigere stipendium sustentationis, etiam si divites sint, & non egeant, vel bona patrimonialia habeant, n. 128. Aff. 4. Non est Simonia promittere, vel donare alicui quippiam temporale, sub onere, & conditione operis spiritualis præstandi, modò non fiat per modum retributionis, seu compensationis, v.g. si Christianus donet infideli aliquid sub conditione, si Baptismus suscipiat, vel si puella viro hæretico promittat matrimonium, si Catholicus fiat, n. 129. Aff. 5. Non est Simonia officium spirituale præstare, etiam principaliter propter rem temporalem, si intentio illa non deducatur in pactum, id est, que res illa temporalis non ut pretium accipiat. Unde Canonicus, qui principaliter accedit ad Divina Officia propter distributiones quotidianas, non committit Simoniam, n. 130.

§. II. Quanam circumstantia sint considerandæ, ut cognoscatur, an munus aliquod temporale habeat rationem pretii Simoniacè dati, pro re spirituali, vel non habeat?

Ut cognoscatur, an in donis, vel acceptis à conferente aliquid spirituale, sit commissa Simonia, tria sunt consideranda. Primò, qualitas personæ dantis, & accipientis. Secundò, quantitas muneris, an sit magni, vel modici pretii. Tertiò, tempus donationis, an instante necessitate, vel alio tempore opportuno donatum sit. Licet autem electus Ordinarii, vel Consecratori suo quædam, quæ sunt modici pretii, & quæ recipientis animum non multum inclinarent, vel moverent, donaverit, non censetur Simonia committi, c. Etsi quæstiones. 18. h. t. n. 131. Explicatur, & declaratur, n. 132. & duobus seqq.

§. III. Quoruplex sit pretium Simoniacum?

Pretium Simonie in jure Canonico munus appellari solet, id quæ dividitur in munus à manu, ab obsequio, & à lingua. Nomine autem muneris hic non intelligitur donum liberale, & gratuitum, sed gravamen, seu potius onus debitum ex iustitiâ, quod ex vi onerosæ, & reciprocæ conventionis exigi, & præstari

Zzz 2

stari solet, n. 135. Quer. 1. Quid intelligatur per munus à manu? Resp. primò, Pecunia propriè est pretium Simonie, sive numerata, sive solùm promissa. Secundò, omnis alia res materialis, & pretio æstimabilis, sive res mobiles, sive immobiliæ. Tertiò, remissio debiti pro re spirituali obtinenda, vel promissio remissionis. Quartò, mutui datio, cum pacto, ut vicissim beneficium conferatur. Quintò, dilatio solutionis, vel ejusdem anticipatio ex pacto facta pro beneficio, vel alia re spirituali, n. 136. Quer. 2. Quid intelligatur per munus ab obsequio? Resp. sub hoc comprehenduntur quæcunque obsequia seu servitia temporalia, cum pacto conferendi vicissim beneficium Ecclesiasticum, vel aliam rem spirituales, n. 137. Quer. 3. Quid per munus à lingua intelligatur? Resp. sub hoc munere comprehenduntur laudes, commendationes, & preces, quæ pro aliquo interponuntur, & quidem ex vi pacti, ut res spiritualis, v. g. beneficium vicissim detur, num. 138. Hinc inferitur primò, non esse Simoniam dare alicui beneficium, intuitu solius consanguinitatis, sine pacto, n. 139. Secundò, non esse Simoniam dare beneficium propter preces armatas, sive grave in metum incussum, si nullum interveniat pactum, num. 140. Tertiò, non esse Simoniam, si Collator beneficium debitori conferat metu amittendi debitum, sive ut debitum ab ipso consequi possit, si nullum pactum interveniat, n. 141.

SECTIO VI. De Iudicio, sive processu judicario in crimine Simonie.

§. I. Quis sit Index competens in crimine Simonie, & quis accusare possit de hoc crimine, & qui accusari? Item quomodo crimen Simonie probetur?

ASSERTIO I. Hoc crimen est merè Ecclesiasticum, idèque solus Ecclesiasticus Iudex de eo cognoscere potest, etiam si, qui crimen hoc commisit, sit Laicus, n. 142. Aff. 2. Quilibet Catholicus accusare potest de crimine Simonie, c. Si dominus. 3. h. t. etiam servus, meretrix, & quilibet criminofus, c. Tanta. 7. h. t. n. 143. Aff. 3. Accusari possunt de crimine Simonie, tam dans, quàm accipiens pecuniam, vel aliam rem temporalem pro spirituali, num. 144. Accusatus Simonie, pendente accusatione, prohibetur celebrare Missarum solemnias, c. Accusatum. 4. h. t. n. 144. Idem dicitur in c. Quoties. 5. h. t. n. 145. Aff. 4. Simonia probatur iisdem modis, quibus alia crimina, videlicet per Simoniaci confessionem, per testes, & instrumenta Authentica: imò etiam per signa, conjecturas, & præsumptiones, c. Sicut. 6. h. t. Quæ tamen violentam præsumptionem faciunt, & reum de ipso crimine convincunt, n. 146.

§. II. An, & quando criminofus admittatur ad testimonium ferendum in crimine Simonie?

In omnibus delictis, exceptis notoriis, tribus modis procedi potest: per accusationem, quam debet præcedere legitima inscriptio: per denunciationem, quam debet præcedere charitativa correctio: & per inquisitionem, quam debet præcedere clamorosa insinuatio per publicam famam. Neque esse debet idem Iudex, & accusator, sed fama est loco accusantis, & Iudex inquirere debet diligenter, nec facile credere, vel punire: & si quid probatur, secundum jura, punire potest, dictando sententiam, secundum formam Iudicii. Quod si Abbas est frater de dilapidatione, est suspendendus ab administratione Abbatis. Si per viam inquisitionis probatur monia de Abbate, Abbas potest contra referre, quod sint inimici, & conspiratores, & arcepciones criminum opponere non possit, c. Loh. Heli. 31. h. t. n. 147. Deducuntur circa pactum quædam corollaria, num. 148. Quænam denos, magis declaratur in c. Per cas. 1. h. t. dicitur, distinguendum esse primò, circa modum verò accusetur criminaliter: & si crimine, aut eundem juris rigorem, an secundum regulam. Secundò, circa personæ qualitates, contra quæ tur, utrum sit secularis, an regulatus: & an de bonæ famæ, an verò graviter infamatus, de rebus spectus, & an possit facile puniri, & committere scandalum? Tertiò, distinguendum est circa personam testium, utrum sint honesti, an criminofus, utrum emendati de crimine, an non? Quartò, utrum testes ex Zelo iustitiæ, an verò ex odio depulsi credantur, qui non debent admitti. Quod distinguendum est circa crimina, quæ rebus obnoxia, utrum sint eadem, vel minoræ, an verò, & majora? Quintò, utrum sola dicta testium probentur, an verò addit etiam alia administratio debeat. Tandem concludit Papa, tales criminofos contra talem regularem inferioris gradus admittendos esse, non secundum rigorem juris, sed secundum equitatem. Et tales Prelatos regulares ex levibus causis ab administratione amoveri possunt, n. 149. Declaratur præterea, quando testes criminofus admittuntur in crimine Simonie, sive agatur civiliter, sive criminaliter, & quando non admittantur, n. 150. Potest in crimine Simonie appellari à sententia, si denegatur appellatio, idèque ob magnitudinem delicti, n. 151. in fine.

SECTIO VII. De penis Simonie, ac dispositione in illa.

§. I. An penæ Iure decretæ incurrantur propter quodlibet Simoniam, & in quacunque materia?

ASSERTIO I. Propter Simoniam mentalis, si purè interna sit, ita ut in nullum actum externum prodeat, nulla pena juris incurratur: imò nec ab Ecclesia puniri potest. Quod si Simonia in actu externum prodeat, sed sine omni pacto, est Ecclesiam possit punire, de facto tamen nulla à iure est posita pena, n. 152. Aff. 2. Ob Simoniam pactu conventionalem, quæ neutrâ ex parte completa est, nondum tradita est res spiritualis, nulla pena juris positivi incurritur, excepta Simonia confessionalis. An autem sit conventio Simoniacæ sit completa, parte vendentis, quia ipse tradidit rem spirituales, g. Ordines: non verò ex parte ementis, quia portio non est solutum, incurrantur penæ ipso iure, ob idem est. Utrumque est probabile, & potestatem dignius, & Stylo Curie Romanæ conformius, n. 153. Aff. 3. Propter nullam Simoniam etiam reat, ex utraque parte completam, incurrantur penæ ipso facto, præter illam, quæ committitur in ipsius Religionis, Ordine & beneficio, n. 154. Ubi plius declaratur. Assert. 4. Penæ decretæ in Simoniacos comprehendunt etiam Simoniam, quæ

(solum prohibita Jure Ecclesiastico, cujusmodi est illa, quæ fit in permutationibus beneficiorum, & similibus, n. 155.

§. II. An, & qualiter incurrat pena excommunicationis, propter Simoniam commissam in Ordine, vel Beneficio?

ASSERTIO I. Per Simoniam realem, & completam in Ordine incurritur excommunicatio Papæ reservata, ipso facto, tam ab Ordinante, quam ab Ordinato, Extravag. 2. §. Statuentes. h. t. Inter communes n. 156. Nomine autem Ordinum hic veniunt Ordines, tam minores, quam Sacri, imò etiam prima Tonsura: sed & Simonia commissæ in Litteris dimissoris censetur commissæ in Ordine, cit. n. 156. Aff. 2. Similiter propter Simoniam realem, & utrinque completam in Beneficiis incurritur excommunicatio Papæ reservata, si quis pro collatione, vel alia promotione ad beneficium pecuniam dedit, vel accepit, cit. Extravag. 2. §. Statuentes, ubi tamen nomine beneficii intelligi debent solum beneficia propriè dicta. Extenditur autem hæc excommunicatio ad quoslibet Simoniacos in Ordine, vel beneficio, sive manifestos, sive occultos, cit. Extravag. 2. n. 157.

§. III. An, & quæ sit suspensio contrahatur per Simoniam commissam in Ordine, vel Beneficio?

ASSERTIO I. Jure communi Decretalium conferens Ordines per Simoniam completam, recepto pretio, vel aliâ re æquivalenti, ipso facto est suspensus à collatione omnium Ordinum, saltem per triennium, c. Si quis. 45. h. t. Ubi dicitur, quod si ordinans, vel presentans aliquem ad Ordinem, recipiat promissionem, vel juramentum ab eo, quod non inquietabit eum super beneficio, aut alimentis, tunc Ordinans à collatione: presentator verò ab executione Ordinum per triennium est suspensus: ordinatus verò ab Ordine sic suscepto, donec à Papa obtinerit dispensationem, n. 158. Declaratur, n. 159. & seq. Aff. 1. Is, qui simoniacè Ordinem suscepit, sed sine culpa sua, quia alius, ipso ignorante, pecuniam dedit Episcopo, ut ipsum ordinaret, non est ipso jure suspensus ab Ordinibus antè ritè susceptis, imò nec ab Ordine sic suscepto, c. De simoniacè. 22. h. t. Ubi dicitur, quod Episcopus potest dispensare cum simoniacè ordinatis, ipsis ignorantibus, ut in suis Ordinibus remaneant, adeoque nec ab ipsis sunt suspensi, quia non sunt Simoniaci, n. 161. Respondetur ad duas objectiones, n. 162. Aff. 3. Qui ordinatur ab Episcopo Simoniacò, sed non recipit Ordines simoniacè, quia Episcopus nullam in illa ordinatione Simoniam committit: tunc à seivente ordinationem Episcopum esse Simoniacum, incurrit suspensionem ab Ordine sic suscepto. Secus si bonâ fide à tali Episcopo sit Ordinatus, ignorans illum esse Simoniacum, num. 163. Aff. 4. Propter Simoniam commissam in beneficio nulla incurritur suspensio, neque à conferente simoniacè beneficium, neque à recipiente, quod intelligendum est de suspensione propriè dicta, prout est censura distincta ab excommunicatione, n. 164.

§. IV. An præter prædictas censuras, sint aliæ pœnæ Canonice Jure decretæ in Simoniacos?

ASSERTIO I. Sunt & aliæ pœnæ Jure Canonico statutæ in Simoniacos. Et in primis perpetuò sunt deponendi ab Altaris Ministerio, sive ab Officio, &

consequenter etiam à beneficio, c. 2. de Confess. Eademque pœna depositionis contra Simoniacum decernitur in c. De hoc. 11. h. t. Ubi statuitur, quando Simonia est manifesta, seu notoria, aut simoniaci confessi in Judicio, vel legitime convicti sunt, perpetuò ab Altaris ministerio deponi debent. Si verò publicâ infamiâ tantum laborent, eis Canonica purgatio indici debet, in qua si deficiunt, ut Rei puniendi sunt, & quæ receperunt, integrè Ecclesiæ restituere debent, n. 165. Præterea pœna depositionis contra simoniacè obtinentem beneficium statuitur etiam in c. Insinuatum. 13. h. t. Ubi dicitur, Simoniacum notorium in beneficio, qui se purgare non potest, ab illa deponendum esse, n. 166. & seq. Item alia depositionis pœna imponitur in c. Qui alium. 2. h. t. Ubi decernitur, qui alium ab Ecclesia ejicit per pecuniam, eamque postea sibi retinet, est ab ea deponendus quæ tamen pœna depositionis non incurritur ipso jure, sed per sententiam Judicis imponenda est, n. 168. Aff. 2. Alia pœna est, quod Simoniacus in Ordine, vel beneficio privetur non solum beneficio simoniacè acquisito, sed etiam aliis beneficiis legitime obtentis, non quidem ipso jure, sed per sententiam Judicis condemnatoriam, n. 169. Aff. 3. Simoniacus quoque est inhabilis ad beneficium simoniacè obtentum retinendum: quoad alia verò beneficia obtinenda non est ipso jure inhabilis, num. 170.

§. V. Quis possit dispensare, sive relaxare pœnas Jure decretas in Simoniacos?

In Simonia prohibita Jure naturali, & Divino non potest dispensari quoad culpam: in Simonia verò prohibita solum Jure Ecclesiastico, solus Papa dispensare potest: quamvis Pontifex etiam in illa non soleat dispensare, quia id non est necessarium, neque expedit, ut res Ecclesiæ fiant venales, n. 171. Quod verò attinet ad dispensationem in pœna Simonia, quæ solum habet locum in Simonia commissâ in Ordine, Beneficio, & ingressu Religionis, in primis, ab excommunicatione, quoad personas singulares, dantes, vel accipientes pecunias, solus Papa absolvere potest, cui ea est reservata in Extravag. 1. & 2. h. t. Inter communes. Ex potestate tamen delegata etiam alii absolvere possunt habentes privilegium absolvendi à casibus Papæ reservatis. Similiter in suspensione, quæ incurritur propter Simoniam commissam in Ordine, dispensare potest solus Papa, c. pen. h. t. Ordinans verò simoniacè suspensus est à collatione Ordinum, in qua pœna etiam dispensare non potest, nisi Papa, cit. c. pen. n. 172. Secundò quoad pœnam inhabilitatis ad obtinendum idem beneficium simoniacè obtentum, si beneficium recipiens Simoniam commissam esse scivit, solus Papa dispensare potest: si quis verò per ignorantiam beneficium simoniacè collatum accepit, tunc vel est beneficium majus aut curatum, & non potest Episcopus cum illo dispensare: vel est simplex, & potest. Extra casus verò expressos in c. pen. de Elect. solus Papa in inhabilitate ad idem Officium obtinendum dispensare potest, quod etiam ignoranter obtentum fuit, num. 173. Tertiò quoad pœnam inhabilitatis ad alia beneficia obtinenda, si Simoniacus voluntariè, & spontè renunciat beneficio per Simoniam obtento, ante sententiam Judicis, potest Episcopus cum illo dispensare à alia

beneficia obtinenda; non autem potest, si ante renunciationem factam, de Simonia condemnatur, & ideo beneficio prius obtento privatur, n. 174. Porro quod dictum est, non posse Episcopum dispensare quoad penas, seu censuras latis contra Simoniacos, id limitari debet, quoad excommunicationem, & suspensionem, quæ incurruntur propter Simoniam occultam, juxta facultatem Episcopis concessam in Concilio Trident. Sess. 24. c. 6. de reform. dispensandi in casibus occultis, & non deductis ad forum contentiosum, cit. n. 174.

SECT. VIII. De obligatione restituendi, quæ per Simoniam sunt accepta.

§. I. An, & cui pretium simoniace acceptum sit restituendum?

ASSERTIO I. Qui accepit pretium pro re spirituali, non solum simoniace, sed etiam injuste, quia scilicet in re spirituali simoniace vendit nullum temporale jus, vel commodum habet, is jure naturali ac Divino pretium acceptum restituere debet, non ratione Simonie formaliter, & præcisè, sed ratione injustitiæ. Ut si quis pecuniam pro Sacrificio Missæ, vel Sacramenti administratione accepit, tanquam pretium rei spiritualis, sive in compensationem ejusdem, is tenetur restituere pretium acceptum, n. 175. Deducuntur tria corollaria, n. 176. Aff. 2. Qui accipit pretium pro re spirituali simoniace, sed non injuste, quia in ea aliquod temporale jus, seu commodum habet, quod annexum est illi rei spirituali, non tenetur jure naturali restituere pretium, nisi à Jure positivo, vel ab Ecclesiastico Judice restitutio in penam imponatur, ut si quis Canonicatum venderet, num. 177. Deducuntur quædam corollaria, num. 178. Aff. 3. Per se, & ex vi legis naturalis ac Divinæ pretium simoniace, & injuste acceptum, ante Judicis sententiam condemnatoriam, restitui debet ei, qui dedit, non aliis, n. 279. Solvuntur objectiones, n. 180.

§. II. An pretium simoniace acquisitum contra prohibitionem Juris Ecclesiastici, restitui debeat in foro conscientie, etiam ante sententiam, & condemnationem Judicis, & cui?

ASSERT. I. Pretium acceptum pro collatione, electione, confirmatione, vel renunciatione beneficii restitui debet in foro conscientie, ante omnem Judicis sententiam, c. De hoc, 11. in fine h. t. n. 181. Hoc autem casu, restitutio pretii simoniace accepti, non danti, sed illi Ecclesie, in qua est beneficium, & in cujus injuriam Simonia commissa est, restituenda est, cit. c. De hoc, quamvis etiam probabile sit, pretium simoniace acceptum pro datione beneficii, ante sententiam Judicis, restituendam esse ei, qui dedit: post sententiam verò Ecclesie, cui Judex illud adjudicaverit, n. 182. Aff. 2. In Simonia commissa in ingressu Religionis, pretium jure positivo non debet restitui in conscientia, & ante sententiam Judicis, si admissus in Monasterium in eo permaneat, n. 183. Aff. 3. Pretium simoniace acceptum pro collatione Ordinum, & aliorum Sacramentorum, aut Sacramentalium, si notabiliter excedat, quod pro sustentatione exigere poterat, est restituendum, sed vi Juris Divini potius, quam Ecclesiastici; hoc enim Jure nihil dispositum reperitur, quod restituendum sit, ipso facto, ante sententiam Judicis, n. 184.

dum sit, ipso facto, ante sententiam Judicis, n. 184.

§. III. An vicissim res spirituales, quæ propter simoniace data sunt, etiam debeant restituere?

Si pretium datum pro re spirituali, simoniace acceptum sit, sed non injuste, tunc restitutionem non debet restituere, ante Judicis condemnationem, neque res, quæ pro pretio data sunt, & quæ temporale Ecclesie, vel penio Clericali, quæ in regulum non est data. Si verò pretium simoniace, & injuste acceptum sit pro spirituali functione, tunc, v. g. Sacra ordinatione, vel collatione Sacramentis, tunc pretium quidem restituendum est, ipsa tamen res, quippe transiens, non debet restitui, & ipsa collatio Sacramenti, vel ordinis, etiam si simoniace pro pretio facta sit, est valida. Quod si verò res sacræ permanentes, non sunt simoniace, sed etiam injuste sunt vendite, & non pro pretio, v. g. sacra vasa, Reliquie huiusmodi, si in estimationem venerit etiam ipsa simoniace, tunc pretium quidem restituere debet, quod tamen respondet spiritualitati, ipsæ res sacre, neque Divino, aut naturali jure, neque iure Ecclesiastico, ante sententiam Judicis, restitui debent. Accipiuntur beneficia Ecclesiastica acquisitione penam realem, ea enim restitui debent, si in rebus permanentibus perceptis, etiam ante sententiam Judicis, & denique ratio est de Officiis Ecclesiasticis, unde Ubi tamen quoad restitutionem rerum spirituales distinguendum est, an in rebus sacris permanentibus id quod spirituale est, se habeat casquam spirituale, ut in SS. Reliquiis; tunc enim si venditione spiritualitatis, contractus est intrusus, debet restituere pretio, etiam Reliquie sunt restituendæ, cuius est de his rebus sacris, in quibus id quod spirituale est, est solum velut accessorium, ut in sacris vestibus, quæ si carius vendantur propter spiritalem consecrationem, vel benedictionem, contractus est validus, ideoque retineri possunt, n. 185.

§. IV. An Simonia mentalis obliget ad restitutionem?

Tres sunt sententiae. Prima absolute pro mentale Simoniace teneri restituere, & idem probati videntur ex c. ult. h. t. Ubi Papa mandavit, ut dispensaret cum Monachis, qui per Simoniam dato aliquo pretio, sunt recepti in Monasterium. Deinde qui sine præcedente pacto, & sine aliquo to, vel recepto, sed solo affectu animi acquirunt ritualia, & temporalia, non tenentur ea propter simoniam resignare, sed satis est, si eos penam satisfaciunt Creatori, n. 186. & seq. Altera sententia est, Simoniam mentalem prohibitam Jure Divino obligare ad restitutionem, non autem prohibitam solo Jure Ecclesiastico. Tertia, & probabilior sententia ait, esse distinguendum, an pretium simoniace acceptum sit, sine injustitia auctoris; an vero cum injustitia: priore casu, non obligat Simoniace, nec ex vi juris naturalis, neque etiam ex vi Juris Ecclesiastici, quomodo intelligendum est in c. ult. h. t. quod loquitur de Simonia mentali in ingressu Religionis, qui non habet necessitatem tiam annexam, Idemque est in omni alia Simonia mentali, in qua pecunia non injuste accipitur.

steriore verò casu, si Simonia, etsi mentali tantum, sit annexa iniustitia, cum opere secuto, quia exter- num actum adjunctum habet, oritur obligatio res- tituendi ex jure naturali, cit. n. 190. ubi id magis de- claratur.

SERIES CAPITULORUM.

IN ANTIQUIS.	c. 28. n. 106.
c. 1. n. 16. & 19.	c. 29. n. 40.
c. 2. n. 168.	c. 30. n. 66. & seq.
c. 3. n. 145.	c. 31. n. 147. 149. 150.
c. 4. n. 144.	& seq.
c. 5. n. 145.	c. 32. n. 149. & duobus
c. 6. n. 146.	seqq.
c. 7. n. 143.	c. 33. n. 102. & seq.
c. 8. rum. 31. & seq. &	c. 34. n. 88.
n. 76.	c. 35. n. 24.
c. 9. n. 33. & 76.	c. 36. n. 37. & seq.
c. 10. n. 34.	c. 37. n. 22.
c. 11. n. 165. & n. 181.	c. 38. n. 48. & 111.
& seq.	c. 39. n. 41.
c. 12. n. 85. & seq.	c. 40. n. 68. & seq.
c. 13. n. 166.	c. 41. n. 79. & seq.
c. 14. §. Nec quemquam.	c. 42. n. 81.
n. 45. & in princ. n. 57.	c. 43. n. 90. & seq.
c. 15. n. 28.	c. 44. n. 158. & duobus
c. 16. n. 35.	seqq.
c. 17. n. 82. & seq.	c. 45. & ult. n. 127. 129.
c. 18. n. 131. & 133. &	& 190.
seq.	IN EXTRAVAGANTIBUS
c. 19. n. 62. & seq.	Communibus.
c. 20. n. 20. & seq.	Extrav. 1. in princ. n. 60.
c. 21. n. 39.	& §. Nos enim. n. 70.
c. 22. n. 161.	& seq.
c. 23. n. 93. & seq.	Extravag. 2. in princ. §.
c. 24. n. 50.	Statuentes præterea, &
c. 25. n. 64. & seq.	§. seq. & fin. n. 145. §.
c. 26. n. 95. & seq.	Per electiones. n. 99. &
c. 27. n. 97. 98. & 100.	duobus seqq.

TITVLVS IV.

NE PRÆLATI VICES SUAS, VEL
Ecclesias sub annuo censu concedant.

§. Unic. An. & sub qua pena prohibitum sit Prælati vi- ces suas, id est, jurisdictionem suam sub annuo censu, siue redditu concedere, & an etiam proventus Ecclesia- rum sub annuo censu locari possint?

Ad priorem questionem respondetur, qui pecu- niam dant, ut Episcopalem, seu spirituales jurisdi- ctionem exerceant, privantur officio suo, & Episco- pi, qui vendiderant, amittunt potestatem conferen- di tale officium, c. Præterea. 1. h. t. n. 1. Etsi verò E- piscopus, vel alius similis Prælati sit simoniacus, si alicui, pretio recepto, vices suas, id est, jurisdictio- nem Ecclesiasticam committat: non tamen Vica- rius, vel alius ab Episcopo constitutus, ut vice ipsius jurisdictionem exerceat, si pro illo officio pecuniam accipiat, Simoniam committit, n. 2. Similiter Epi- scopi, & Archidiaconi, qui ad agendas vices suas, & causas Ecclesiasticas terminandas, annum censum solvant, removendi sunt à Clero, & Episcopus, qui hoc sustinuerit, & permittit, judicia Ecclesiastica pervertit, Canonice puniatur, id est, penam deposi-

tionis, c. Quoniam. 2. h. t. n. 3. Item Ecclesiæ regimen non debet Sacerdotibus committi sub annuo censu, c. Quoniam. 3. h. t. n. 4. De posteriore questione agitur in c. Querelam. 4. & ult. h. t. ubi statuitur, quod fructus, & obventiones Ecclesiæ possunt locari ad certum tempus, v. g. ad septennium pro certo annuo censu: & si conventum fuerit, intra illud tempus non auferre, standum est promissis, nec potest au- ferri, n. 5. Utrum hodie prohibeantur, non solum res, & bona Ecclesiæ, sed etiam fructus, seu redditus Ecclesiæ, seu beneficii locari ultra triennium, num. 6. An fructus, seu proventus Ecclesiarum provenien- tes ex jurisdictione Ecclesiastica possint vendi, vel ipsa etiam Episcopalis, vel spiritualis, num. 7. & 8. Nullo modo est Simonia, quod Pontifex exigit, ut solvantur Annate, hoc est, integri fructus primi an- ni, qui ex Episcopatibus, Prælatibus, aliisque bene- ficiis vacantibus exiguntur, quia id non est contra Ius Divinum, neque Ecclesiasticum, sed ex justè, ac rationabiliter exiguntur, n. 9. & 10.

SERIES CAPITULORUM.

IN ANTIQUIS.	c. 3. n. 4.
c. 1. n. 1.	c. 4. & ult. num. 5.
c. 2. n. 3.	& 8.

TITVLVS V.

DE MAGISTRIS, ET NE ALIQUID
exigatur pro licentia docendi.

§. I. An, & quinam Magistri constituendi sint ad do- cendum in Ecclesiis Cathedralibus, & an licitum sit aliquid exigere, vel accipere pro li- centia docendi?

Ecclesia Cathedralis debet providere de Magi- stro, qui Clericos ejusdem Ecclesiæ, & alios paupe- res Scholares gratis doceat, eique competens bene- ficiam conferatur. Item nullus pro licentia docendi pretium exigit, nec sub prætextu alicujus consuetu- dinis, ab eis, qui docent, aliquid petat: nec aliquem, qui sit idoneus, petita licentiâ, docere prohibeat, vel impediat: qui autem contra hoc facere præsum- pserit, beneficio suo privari debet, c. 1. h. t. n. 1. & 2. Præterea pretium exactum pro licentia docendi est restituendum, & promissum remittendum. Item si is, qui tenetur, non instituit in locis debitis Magi- stros, Episcopus præficere debet viros idoneos ad in- structionem aliorum, appellatione postpositâ, c. Prohibens. 2. h. t. n. 3. Similiter ne quis pro licentia docendi exigit pecuniam, prohibetur sub pena ex- communicationis, & privationis officij, & dignita- tis, etiam si hoc habeat consuetudo, c. Quanto. 3. h. t. n. 4. An Doctoratus sit dignitas, n. eod. Non solum in Ecclesia Cathedrali, sed etiam in qualibet alia Conventuali habente sufficientes facultates, consti- tuatur à Prælato, cum Capitulo, vel majore & sanio- re ejus parte, Magister idoneus, qui gratis Clericos Ecclesiæ in Grammatica, & alios juxta posse insti- tuat. In Metropolitana verò Ecclesia constituendus est Theologus, qui Sacerdotes, & alios in S. Pagina doceat, & in his præsertim instruat, quæ ad curam a- nimarum pertineant. Cuilibet autem Magistrorum assignari debent à Capitulo proventus unius præ- bendæ, & pro Theologo tantundem, dum legit: non tamen